

NAVO PA Commissie Wetenschap en Techniek bezoekt Nederland

Op 12 en 13 september 2024 bezochten parlementsleden afkomstig uit Bulgarije, Luxemburg, Griekenland, Italië, Hongarije en Turkije Den Haag in het kader van hun lidmaatschap van de NAVO Parlementaire Assemblee Commissie Wetenschap en Techniek. Centraal stond de agenda van wetenschap en technologie op gebied van defensie en veiligheid, met speciale aandacht voor de ontwikkelingen in de ruimte. Namens de Nederlandse delegatie waren de leden [Van der Wal](#) (VVD), [Nordkamp](#) (GroenLinks-PvdA) en [Boswijk](#) (CDA) aanwezig.

Ontvangst in de Tweede Kamer

Op donderdag 12 september ontving Christianne Van der Wal de commissieleden in de Tweede Kamer. In haar welkomstwoord sprak zij over het belang van de parlementaire samenwerking. “Het is duidelijk dat NAVO-lidstaten moeten deelnemen aan samenwerkingsprogramma's, omdat deze programma's ons in staat stellen samenwerkingsverbanden aan te gaan en innovatiemijlpalen te bereiken die anders niet mogelijk zouden zijn. Vergaderingen en delegatiebezoeken van de NAVO PA zijn in dit opzicht van cruciaal belang, omdat ze ons parlementariërs een platform bieden om met elkaar in gesprek te gaan en, in sommige gevallen, op één lijn te komen over defensie en veiligheid, en vooral om deze boodschappen mee naar huis te nemen,” sprak zij. Ook keek zij vooruit naar het verdere programma in Nederland, inclusief het bezoek aan het [European Space Research and Technology Centre](#) (ESTEC) in Noordwijk. “Dit is een mooi voorbeeld van het belang van samenwerking. Het onderzoek en de projecten bij ESTEC genereren nieuwe wetenschappelijke kennis die de afzonderlijke landen onmogelijk zelf zouden kunnen doen,” aldus Van der Wal.

Na een presentie van het Ministerie van Defensie over de Nederlandse wetenschaps- en technologieagenda voor defensie en veiligheid, werden de leden bijgepraat door [TNO](#) en het [Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum](#) over het belang en de ontwikkelingen van en in het vijfde operationele terrein van de NAVO. In de middag bezochten de leden het [NAVO Communicatie- en Informatieagentschap](#) (NCIA) dat zetelt in Den Haag. Hier werd onder meer het gebruik van kunstmatige intelligentie toegelicht dat specifiek is ontwikkeld om toegepast te kunnen worden op de geclassificeerde informatie binnen de NAVO.

Tot slot ging de commissie op vrijdag langs bij het Europese Ruimtecentrum ESTEC, een samenwerkingsverband van 23 Europese landen die hun krachten bundelen op het terrein van wetenschap, techniek en veiligheid. De heer Tommaso Ghidini, hoofd materiaaltechnologie, nam de leden mee in de exponentiële technologische ontwikkelingen van de laatste jaren. “In 1969 keek de hele wereld ademloos toe terwijl voor het eerst in de geschiedenis een mens de maan bewandelde, binnenkort zal het eerste maandorp worden gebouwd. Ook is het ESTEC gelukt met geavanceerde satellieten een foto te maken van het heelal in de jongste jaren, hetgeen een indrukwekkende prestatie was,” aldus Ghidini. Tegelijkertijd waarschuwde hij voor de grote veiligheidsrisico's die een gebrek aan internationale wet- en regelgeving voor de maan en het gebruik van de ruimte meebrengt. Het bezoek werd afgesloten met een rondleiding door het Hertz laboratorium en het testcentrum, waar satellieten worden getest op blootstellingen aan de extreme trillingen en geluiden van de lancering én aan de omstandigheden van de ruimte zelf.

NAVO hoofdkwartier, IMEC en ASML

Voorafgaand aan de ontvangst in Den Haag startten de leden op 10 september in Brussel met een bezoek aan het NAVO hoofdkwartier. Zij spraken daar met de Belgische en Nederlandse Permanent Vertegenwoordiger bij de NAVO. Op 11 september vertrok de commissie richting Den Haag, na eerst eerste tussenstop in Leuven bij het [Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum](#) (IMEC). In de middag kwamen zij aan bij [ASML](#) in Veldhoven. Hier werden de leden bijgepraat over de ontwikkeling van chipmachines bij ASML, de wereldwijde keten die noodzakelijk is om de chips te produceren, de onderlinge afhankelijkheid van alle betrokken bedrijven en over de interne en externe

veiligheidsdreigingen waar een bedrijf als ASML mee te maken heeft. “Aandacht voor veiligheid blijft erg nodig, alleen grote bedrijven hebben voldoende capaciteit voor volledige bescherming,” aldus het hoofd Cyberveiligheid van ASML. Er is niet zozeer geld nodig als wel het bundelen van de kennis die er al is en het delen van informatie over cyberdreigingen, voegde hij toe.

Parlementaire Assemblee van de NAVO

De [NAVO-Assemblee](#) is een overleg van parlementsleden uit de 32 NAVO-landen. Het heeft als doel de dialoog tussen parlementariërs te bevorderen over veiligheidsvraagstukken. Nederland heeft een [delegatie](#) van zeven leden en zeven plaatsvervangende leden, afkomstig uit zowel de Eerste als Tweede Kamer. Naast twee plenaire sessies per jaar vinden er regelmatig commissievergaderingen plaats, steeds in een andere lidstaat. Griffie Interparlementaire Betrekkingen van de Eerste en Tweede Kamer organiseerde het inkomende commissiebezoek. Foto's van het bezoek vindt u [hier](#).